Livia CARUNTU-CARAMAN

Institutul de Filologie al AŞM
(Chişinău)

CIRCULAȚIA ENGLEZISMELOR PE DOMENII DE ACTIVITATE, REFLECTATĂ ÎN PRESA PERIODICĂ DIN REPUBLICA MOLDOVA

Anglicisms circulation in the fields of activity, reflected in the Republic of Moldova periodicals

Abstract: World languages lies in a continuous interaction. At present, the greatest influence exert English, that delegates units of expression in the vocabulary of other languages.

Romanian, trained by its bearers in the act of peoples approaching, takes a significant number of words, called Anglicisms, adding them to its lexis. They are adapted and cover all the fields of activity.

How does anglicisms work in Romanian, it demonstrates the mass-media from Republic of Moldova on a particular segment selected for investigation.

Keywords: interaction, English language, Romanian language, Anglicisms, adaptation, fields of activity, mass-media, Republic of Moldova, investigation.

Rezumat: Limbile lumii se află într-o continuă interacțiune. În etapa actuală, cea mai mare influență exercită engleza, care-şi deleagă unități de exprimare în lexicul celorlalte.

Limba română, antrenată prin purtătorii săi în actul de apropiere a popoarelor, preia o cantitate însemnată de cuvinte, numite englezisme, adiționându-le în vocabularul său. Ele se adaptează şi cuprind toate domeniile de activitate.

Cum se comportă englezismele în limba română, ne-o demonstrează mass-media din Republica Moldova pe un anumit segment triat pentru investigare.

Cuvinte-cheie: interacțiune, limba engleză, limba română, englezisme, adaptare, domenii de activitate, mass-media, Republica Moldova, investigare.

Limbile lumii se află într-o continuă interconexiune, influențându-se reciproc. Cel mai mult sunt afectate vocabularele, prin schimbul de unități lexicale. În etapa contemporană, acest proces este condiționat de limba engleză, care, ca limbă de circulație internațională, îşi implantează în lexicul celorlalte limbi multe din cuvintele sale ce denumesc realitățile cele mai noi, rezultate din progresul tehnico-ştiințific al popoarelor vorbitoare de engleză – britanic şi american.

Ca să vedem ce efect produc aceste cuvinte de origine engleză – englezismele – asupra lexicului limbii române şi, implicit, asupra comunicării româneşti, ne vom referi la un aspect ce denotă valoarea semantică renovatoare a englezismelor, prin diversifi-

BDD-A27578 © 2017 Academia de Științe a Moldovei
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-27 13:13:58 UTC)

carea ariilor de răspândire a lor, cuprinzând practic toate domeniile de activitate ale societății noastre contemporane în construcție. Să găsim modul corect de înglobare a lor printr-o investigație profundă, „să lăsăm limba să decidă ce va păstra şi ce nu din valul acesta de anglicisme. Limba este pusă frecvent în situația de a alege şi se descurcă foarte bine" [1, p. 31-32].

Iar frecvența utilizării acestora în mass-media devine şi ea un indiciu incontestabil ce reflectă cum şi cât este angajată şi implicată Republica Moldova în edificarea europeană. Şi cum statul nostru s-a axat, prin toate sferele sale de activitate, spre această orientare nu numai datorită Acordului de asociere cu UE la nivel guvernamental, ci şi a unei bune părți a locuitorilor ei conform propriilor convingeri înrădăcinate după sigure experiențe personale că doar aşa se va ajunge la prosperare, contactele cu popoarele lumii se fortifică, în primul rând, prin comunicare.

Astfel relațiile diplomatice, intensificarea raporturilor economice şi comerciale în urma deschiderii pieței apusene pentru produsele moldoveneşti, colaborările ştiințifice, culturale, sportive, libera circulație a cetățenilor noştri în spațiul Schengen grație liberalizării de vize, angajările tranzacționate în câmpul muncii, precum şi alte tangențe de rudenie, de prietenie, religioase – contribuie substanțial la configurarea şi îmbogățirea cadrului comunicativ necesar pentru realizarea dezideratelor adevăratei democrații. Atunci toate vor trebui să atingă un standard: şi indicatorii muncii, şi calitatea ei, şi nivelul de trai. Dar şi vorbirea, limba. Iar noi, cu siguranță, ne vom prezenta cu limba noastră română, care ne uneşte într-un tot întreg prin noul cuvânt european.

Aşa e util cuvântul, spus şi pus la locul şi la timpul potrivit. Cu cât sensul lui este sesizat de mai mulți vorbitori, cu atât mai lesne se produce comunicarea. Iar cu cât termenii se internaționalizează, devin un bun comun de exprimare şi pentru vorbitorii altor limbi. Întrucât engleza răspândeşte noțiunile sale neologice în diferite limbi, acestea le adoptă şi le adaptează după legile locului, apoi, prin vocabularul internaționalizat, îl reîntorc în comunicarea internațională. Într-o anumită situație, cunoscând originile, un anumit procentaj de cuvinte dintr-un mesaj ar putea fi înțeles de vorbitorii de altă limbă: polonez, luxemburghez, portughez. În aşa mod, limba engleză conturează un nou prototip de socializare internațională.

În acest scop şi limba română apelează la englezisme – să fie înțeleasă şi accesibilă în anturajul universal. Iată de ce zicem că englezismele sunt şi ele o marcă de demonstrare a implicării noastre în apropierea de Europa. Iar cu cât un domeniu sau altul de activitate, prin care ne edificăm viitorul, este pătruns mai profund de progresul modern, el nu poate să nu se internaționalizeze şi să nu se modernizeze măcar prin vocabular, la început, apoi şi tehnic, şi relațional, şi de mentalitate.

Astfel depistăm că modul fresh al noii exprimări cuprinde toate sferele de activitate a societății noastre de azi. Nici mass-media nu rămâne în întârziere – urmăreşte şi ghidează, interceptează şi prelucrează materialul brut, apoi îl redă publicului cititor şi utilizator. Aici am şi sondat comportamentul englezismelor în uzul nostru mediatic prin intermediul publicațiilor *VIP magazin* (*VIP*), *Săptămîna* (*S*), *Literatura şi arta* (*LA*), *Timpul* (*T*), *Moldova* (*M*). În cele peste 200 de numere (anii 2013-2015) selectate pentru investigație, am distins peste 3 700 de unități lexicale de origine engleză. Din ele

BDD-A27578 © 2017 Academia de Ştiințe a Moldovei
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-27 13:13:58 UTC)

am triat circa 1100, numai câte o variantă de cuvânt, excluzând formele lui gramaticale şi repetate, pe care le-am repartizat după domenii: politică, economie, cultură şi artă, ştiinţă şi educaţie, informatică şi tehnologii, sport şi altele.

Domeniul ştiinţă şi educaţie. Mai puţin numeroase apar englezismele în ştiinţă şi educaţie (peste 50). Gama lor de difuzare nu este mai vastă şi din simplul motiv că printre periodicele examinate n-am avut anume de profil pur ştiinţific sau educaţional, dar perspectivele lor sociale preponderente au înrămat şi asemenea opţiuni, care ne-au putut permite să observăm cum ştiinţa şi educaţia noastră sunt agregate în torentul generativ al noii gândiri şi instruiri internaţionale.

Cum era şi raţional de dedus, am identificat două ramificaţii principale de englezisme: cele ce ţin de ştiinţă (*copyright, doctor of science, doctor hability, top discovery, recearch*) şi cele ce se raportează la instruire şi educaţie (*curriculum, brainstorming, item, feedback, standard*). De pe paginile ziarului *Timpul* aflăm că „primele *quest*-uri (jocuri cu întrebări şi logică) au apărut în Belarus” (nr. 35, 28.02.13, p. 6); că X „îşi face *masteratul* la facultatea de Arte” (nr. 32, 25.02.13, p. 8); că „*CV*-urile se pot depune la adresa... sau pe *e-mail*” (nr. 28, 19.02.13, p. 2).

Săptămîna ne informează că „chestionarele şi *feedback*-ul primite trebuie să fie practice” (nr. 4, 25.01.13, p. 6); că „o oră de Internet pe zi creşte *IQ*-ul” (nr. 4, 31.01.14, p. 21); că oamenii de ştiinţă „au identificat, în sistemul imunitar al omului, un *marker* biologic”, iar „lungimea telomerelor este un *biomarker* al îmbătrânirii” (nr. 11, 15.03.13, p. 23); că Y „a obţinut titlul de *master* în Drept la Universitatea de Stat din Moldova” (nr. 24, 14.06.13, p. 2).

Şi *Literatura şi arta* ne furnizează interesante relatări precum că „rezultatele cercetărilor, după o selecţie internaţională foarte dură în cadrul *peer review,* au fost recunoscute ca demne de publicare în reviste ştiinţifice” (nr. 19, 7.05.15, p. 7); că subiectele „pot circula în domeniul public fără *copyright*” (nr. 5, 29.01.15, p. 5); că „a doua treaptă *Doctor în ştiinţe* a fost notificată în *Dr. hab. în ştiinţe,* asemănător gradelor ştiinţifice din alte ţări dezvoltate – *Doctor of Science* (Germania, Anglia, SUA etc.) ori *Doctor Hability in Science* (Franţa)” şi „cele mai preferabile forme de colaborări sunt doctorantura (*PhD*) şi postdoctorantura” (nr. 9, 27.02.14, p. 6). Iar revista *Moldova* încheie cu sugestia că „la etapa iniţială e bine-venit şi un *brainstorming*” (nr. 4, 2014, p. 7).

Domeniul informatică şi tehnologii. Relativ numeroase sunt englezismele utilizate în domeniul informatică şi tehnologii. Era şi de anticipat, întrucât trăim în era fascinantă a informaticii şi a celui mai uriaş monstru sacru al invenţiei umane – Internetul, care au pus stăpânire deplină pe activitatea omului, ajutându-l să se descurce în complexitatea vieţii contemporane, în care informaţia şi data (datele) sunt dominatoare. „Astăzi se produce o înnoire lexicală la nivel global, graţie mijloacelor informatice care favorizează comunicarea rapidă şi, mai ales, accesul populaţiei largi la informaţii de tot felul” [2, p. 4]. Astfel „datele personale sunt o mină de aur pentru *marketingul* viitorului”, afirmă *Săptămîna.* Apoi completează că „nu e vorba numai de informaţii de stare civilă, ci şi de locurile în care facem *check-in*” (nr. 14, 11.04.14, p. 3).

Tehnologia informaţiei (*IT – ICT*) ajunge a fi una dintre cele mai solicitate specialităţi şi de la noi, fapt confirmat şi de mass-media. *Timpul* ne relatează că „toate companiile

BDD-A27578 © 2017 Academia de Ştiinţe a Moldovei
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-27 13:13:58 UTC)

mari au nevoie de *it-işti*" (nr. 5, 6.02.15, p. 24); că se „anunță concurs pentru contractarea unui *IT* specialist pentru oferirea serviciilor de consultanță în probleme *soft* şi *hard*" (nr. 28, 19.02.13, p. 7); Centrul BLTC propune prin intermediul revistei *VIP magazin* „cursuri complete cu limbaj specializat... engleză pentru domeniul *IT*" (nr. 136, 2015). *Literatura şi Arta* relatează că s-„au oferit gratuit câte 10 chei de acces educaționale pentru două pachete de *soft* specializat dotat cu echipamente media, *IT* şi utilaje" (nr. 36, 3.09.15, p. 8). Iar *Săptămîna* ne anunță că „o rețea de *hakeri* a spionat 4 *IT* din Republica Moldova" (nr. 3, 12.02.13, p. 2).

Acestea fiind argumentele adecvate pentru motivarea frecvenței mai sporite a englezismelor în conținuturile publicistice ce au mediatizat domeniul informaticii şi tehnologiilor informaționale, mai adăugăm că nu numai prin număr se remarcă ele, ci şi prin diversitatea semnificației ce le determină menirea. Cele circa 130 de lexeme neologice întrunesc semantica unor serii de noțiuni exacte ce se referă concret la computer, la construcția şi funcționarea lui (*display, software, hardware, procesor, iPhone, iPad, desktop, programmer*), la Internet şi transmiterea informației (*web browser, Wi-fi, wireless, password, blogger, blogging, chat, link, wikipedia, antivirus*) şi la alți termeni noționali (*high-tech, know-how, flash, information overload, dronă, call center*).

Grație uzualității multifuncționale în toate sferele de activitate, englezismele din informatică şi tehnologii sunt mai răspândite şi mai cunoscute, ceea ce le-a predestinat mai lesne să se adapteze nu numai în vocabularul informaticienilor, ci şi în a celor care beneficiază de munca şi rezultatele acestora. Din aceleaşi temeiuri, în garnitura dată întâlnim neologisme adaptate deplin fonetic (*procesor, dronă, loghin, tabletă, cip, maus; a accesa, a posta, a loga, a printa*) şi gramatical. Substantivele pot apărea nearticulate la singular (*supervizor, link, web master, hosting*) – plural (*laptopuri, bloggeri, imprintere, postări, linkuri*) şi articulate, articolele substantivale hotărâte dând forme flexionare în Nominativ/Acuzativ singular (*mausul, e-mailul, site-ul, iPhone-ul, SMS-ul*) – plural (*computerele, laptopurile, blogurile, site-urile, gadgeturile*) şi în Genitiv/Dativ singular (*laserului, Internetului, net-ului, software-ului*) – plural (*linkurilor, bloggerilor, gadgeturilor*). O altă serie – transliterate: *on-line, web, site, computer, laptop, click, chat, wireless, Facebook*.

De asemenea sunt eficiente derivarea (*blog – blogger – blogging – microblogging – bloggeriță; hosting, twinning, programmer, postat, procesor*) şi compunerea (*high-tech, high definition, know-how, notebook, blogosferă, software, hardware*).

Sunt solicitate şi abrevierile: *PC, CD, SMS, DVD, IT, IP, LED*.

Domeniul cultură şi artă. Cele mai multe englezisme însă am înregistrat în domeniul culturii şi artei (circa 290). Mai multe dintre ele le-am extras din *Literatura şi arta* şi din *VIP magazin,* care sunt publicații cu mai accentuate tendințe culturale. Dar această situație este determinată şi de alți factori. Ramurile culturii şi artei sunt multiple. Lumea contemporană se culturalizează la un nivel relativ înalt, iar oamenii de cultură şi de creație sunt cei mai deschişi renovărilor.

Dintre ramurile artei, dacă luăm drept criteriu de apreciere numărul englezismelor care au circulat în mass-media, cea mai europenizată este *muzica*. Revista *Moldova*

BDD-A27578 © 2017 Academia de Științe a Moldovei
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-27 13:13:58 UTC)

în nr. 3 din 2014, p. 4 o citează pe scriitoarea americană V. Nazarian care spunea că „dacă muzica trebuie să fie un loc, atunci *jazzul* este un oraş, *folkul* – o sihăstrie, *rockul* – un drum, muzica clasică – un templu". Autorul articolului sprijină în continuare ideea că „muzica *rock* a întrunit, într-adevăr, toate caracteristicile unui *drum*", iar „*YES-ul* britanic, şi NOROC-ul moldovenesc au promovat, în muzica *rock* atitudinea pozitivă". La pagina 57 ne mai informează că „Mihai Dolgan visa să creeze un *jazz band*", iar la 58 reaminteşte că formaţia lui avea „ritmuri ce intrau în contradicţie cu ideologia vremii: *beat, rhithm'n'blues*", că Mihai Poiată se considera „primul *disc-jockey* din Moldova".

Literatura şi arta consemna, de moment, în numărul 14 din 3.04.14, p. 8, că „*playlist*-ul concertului va conţine cele mai mari *hit-uri* ale Loredanei, inclusiv noul *single Lumea ta*", iar în nr. 28 din 10.07.14, p. 5 constata cu stupoare şi mai multe semne de nelinişte că „s-a schimbat valsul şi hora de mână în *rock and roll* şi lambada".

Şi *Săptămîna* ne familiariza cu viaţa lumii muzicale internaţionale, prezentându-ne principalele premii în nr. 3 din 18.01.13, p. 31: pentru „cea mai bună interpretare *hard rock/metal*", „cel mai bun cântec *rap* şi cea mai bună colaborare *rap*", „cel mai bun videoclip *hip-hop*" şi „pentru albumul *soul & R&B* preferat"; iar din showbizul moldovenesc subliniem aprecierea lui Dan Bălan pentru „cel mai elegant şi mai *sexy* interpret din Rusia" (p. 32).

Nici *Timpul* nu e străin de muzică, oferindu-ne diverse relatări de ramură. „*Playback-ul* e un rege în estrada autohtonă" (nr. 35, 28.02.13, p. 5). Unul din interpreţii formaţiei *Veriga* mărturiseşte că „aici am împărtăşit cu chitara *bass*, pian şi chitară momente de *blues, soft rock, pop rock*" (nr. 4, 31.01.14, p. 15). Într-un interviu, şi muzicianul român Argatu' se destăinuie că a trecut prin genurile „*hip-hop, dancehall, reagae, drum&bass, dubstep*" (nr. 1, 10.01.14, p. 23). În nr. 9 din 7.03.14, p. 23 aflăm date despre trupa austriacă A. G. Trio, stilul cărora „poartă amprenta *electro-house*-ului, peste care presară vocaluri *catchy,* şi astfel, fiecare *show live* este plin de energie şi *vibe* pozitiv".

Şi celelalte ramuri ale artei se îndreaptă spre Europa, îmbinându-şi vocabularul autohton cu cel de circulaţie internaţională. *Cinematografie*: „Dr. Dolittle este un *remake* „adus la zi" al celebrului film cu acelaşi titlu din 1967" şi „*happy-endul* nu va întârzia să apară" (*T,* nr. 21, 30.05.14, p. 27); „*Thrillerul SF* „1952", regizat în *3D* de Brad Bird şi cu George Clooney pe afiş, va fi lansat pe 19 decembrie 2014" (*S*, nr. 3, 18.01.13, p. 11); „The Avengers" este filmul cu cel mai mare *box office* mondial" cu „*staruri* de *blockbustere SF* pentru adolescenţi" (*S*, nr. 5, 1.02.13, p. 24).

Televiziune: „a oferit un *rating* foarte înalt postului" şi „vorbim acum despre un *rebranding* al postului TV (*T,* nr. 15, 31.01.13, p. 6); „momente de *breaking news* şi *news alert*" (*VIP,* nr. 108, 2013, p. 80). *Modă şi design*: „în moda feminină a apărut tendinţa de a te îmbrăca precum o *lady*"... „citând accesoriul pentru păr creat de *designerul* Philip Treacy, în stil *mahawk punk*" (*S,* nr. 40, 4.10.13, p. 24); „S. Plămădeală lucrează în calitate de fotograf şi *grafic-designer* în cadrul Uniunii Autorilor" (*T,* nr. 11, 21.03. 14, p. 24).

Literatură: „La Universitatea din *Harvard* a fost editată cartea lui *James Robinson* cu genericul „*Why nations fail*". Această carte a fost prezentată de către revistele „*New York Times*" şi „*Wall Street Journal*" ca un *bestseller*" (*LA,* nr. 27, 3.07.14, p. 3); „numai un singur *link* despre Eminescu, *postat* în enciclopedia *online,*

BDD-A27578 © 2017 Academia de Ştiinţe a Moldovei
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-27 13:13:58 UTC)

„Wikipedia” subsumează,la cele 652 de versiuni, un număr de peste 3 300 000 de „afişări”/*accesări*-lecturi” (*LA,* nr. 33, 34, 35, 27.08.15, p. 7); „Biblioteca „B. P. Hasdeu” a lansat un nou proiect, „*Trolleybook*”, troleibuzul-bibliotecă, sau troleibuzul – sală de lectură” (*LA,* nr. 29, 17.07.14, p. 6). *Mass-media*: „SUA, Europa şi România a(u) investit în *mass-media* din Moldova circa 20 de milioane de *dolari*” (*T,* nr. 49, 19.12.14, p. 5).

Domeniul sport. Şi englezismele din domeniul sportului sunt multe, peste 100. Motivarea rezidă în faptul că sportul şi cultura fizică sunt o ocupație de masă, care-i cuprinde pe toți, de la mic la mare, sub deviza *mens sana in corpore sano.* Dar şi sportul de performanță înglobează mai toată lumea, dacă nu activ, atunci în calitate de suporteri, admiratori, contribuind la formarea, consolidarea şi răspândirea unui câmp lexical distinct. Iar faptul că-i declarat în afara oricărei politici, ideologii, discriminări şi nu recunoaşte nici granițe de separare în practicare face ca acest vocabular să concrească, noțiunile de referință să se contopească în termeni unificați, ca să fie uşor de identificat şi de înțeles într-un limbaj internațional.

Reieşind din cele afirmate, constatăm că în această sferă de activitate cele mai multe neologisme engleze s-au adaptat deplin şi complex în lexicul nostru. Din formele engleze (*match, tennis, hockey, handball, cricket, football, skeleton, offside, derby, shoot, goal*) ne-am ales şi noi, să zicem, cu formele noastre (*meci, tenis, hochei, handbal, crichet, fotbal, scheleton, derbi, ofsaid, şut, gol*) care s-au pretat perfect gramaticii şi ne pot oferi diferite variante declinate (*meciul, meciului, meciuri*; *golgheterului, golgheterilor; baschetului; golul, goluri*).

O altă categorie de termeni sportivi (mai nou apăruți), transcriindu-se după modelul etimologic, la fel pot primi categoria determinării româneşti, articulându-se hotărît (*Final Four-ul, slam-dunk-ul, team-ul, snookerul, quarter-back-ul, kickboxing-ul*); pot lua forma cazurilor Genitiv/Dativ (*play-offului, fair-play-ului, snookerului, staffului, derby-ului, rugbyului, break-urilor*) sau de număr (*game-uri, frame-uri, snookere, rally-uri*), deşi pe ici colo mai pot provoca şi unele confuzii, redactându-se diferit ba alăturând articolul hotărât împreună cu rădăcina (*play-offului*), ba ortografiindu-l prin cratimă (*play-off-ului*).

Din punctul de vedere al semnificației, le-am putea regrupa în englezisme ce denumesc genuri de sport (mai vechi: *fotbal, tenis, handbal, hochei* şi mai noi: *squash, surfing, wrestling, bungee jumping*), foruri şi organizații sportive (*FIFA, UEFA, club, Jockey-Club*), competiții (*open, Australian Open, Soccer League, play-off, sparring partner*), subiecți şi echipament (*team, goalkeeper, quarter-back, trainer*, *trening*), regulament (*fairplay, fault, penalty, ofsaid*), procedee tehnice (*stop, pressing, şut, slam dunk*), finalități (*gol, dropgol, golgheter, hattrick, poker, break*).

Nu ne putem lipsi nici la acest domeniu de o miniprezentare contextuală extrasă de pe paginile mass-mediei noastre. Drept efect, vedem cum vorbeşte sportul moldovenesc actual. *Timpul* declară „*fotbalul:* o istorie a începuturilor” (nr. 25, 27.06.14, p. 8). Apoi ne informează că „lotul național de *box* al R. Moldova s-a clasat pe locul întâi pe națiuni”; Râşcan „l-a avut ca *sparring partner* pe Gojan” (nr. 33, 22.08.14, p. 8); că „pentru elevii din şcoală erau puse la dispoziție opt terenuri de *tenis,* două terenuri de *fotbal,* un teren de *hochei*” (nr. 24, 19.06.15, p. 24).

BDD-A27578 © 2017 Academia de Ştiințe a Moldovei
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-27 13:13:58 UTC)

În revista *Moldova*, autoarea unui articol, dar şi suporteră, în finala mondialului din 2014, a avut „un ghem de ace în stomac... de la fluierul de *start* până la *golul* lui Mario Götze” (nr. 4, 2014, p. 52); la pagina 53 afirmă că „Germania a avut o echipă, nu un *star*” şi „nu putea pierde finala”, iar mai jos se întreabă vizavi de comportamentul lui Suares: „Dar care credeţi că a fost decizia *FIFA*?”.

Săptămîna (nr. 5, 1.02.13, p. 28) îl proclamă pe „Andres Iniesta cel mai bun *playmaker*”, citând cele ce „informează *site-ul* oficial al *UEFA*”, iar „finala feminină de la *Australian Open* poate fi considerată finala *break-urilor,* Victoria Azarenca şi Na Li reuşind mai multe *game-uri* pe serviciul adversarei, decât pe serviciul propriu”. În numărul 26 (28.06.13, p. 29) „Torres este ironizat, dar a marcat patru *goluri* şi a ratat un *penalty*, a devenit primul *fotbalist* non-brazilian care marchează un *poker* pe Maracana şi al doilea *fotbalist all-time* care reuşeşte asta”, iar „*El Nino* este primul *fotbalist* care reuşeşte să marcheze de două ori câte un *hattrick* la Cupa Federaţiilor”.

Alte domenii. Restul, aproximativ o treime din numărul total de englezisme studiate, aparţin altor domenii de activitate publică. Numeric, depăşesc oricare altă sferă analizată mai sus, ceea ce ne demonstrează o dată în plus utilitatea şi aria vastă de răspândire a lor. Semantic, le-am restrânge în câteva subdiviziuni, în conformitate cu comportamentul contextual concret al cărora vom improviza şi anumite referinţe.

Prima subdiviziune ar fi direcţionată să desemneze concepte engleze din transport: *maxi-taxi, microcar, geep, scuter, drive, pay driver, anti-freeze, Queue Assist, i-stop. Timpul* notează că „*maxi-taxiurile* transportă zilnic mai mult de jumătate din cei care călătoresc zilnic cu transportul în comun” (nr. 12, 28.03.14, p. 22). Revista *VIP magazin* ne predispune că „sistemul *i-stop* face maşina mai prietenoasă cu mediul, va reporni motorul mai rapid şi mai silenţios decât majoritatea sistemelor *stop-start* existente” (nr. 129-130, 2015, p. 153). Tot *VIP-ul* ne informează că „inginerii companiei (Land Rover) au elaborat sistemele de control *Dynamic Response,* pentru siguranţă, *Adaptive Dynamics* pentru confort şi *Electric Power Assisted Steering* cu funcţia *Park Assist.* Plus la sistemul *cruise-control* adaptat, a apărut opţiunea *Queue Assist*” (nr. 104-105, 2013, p. 68).

O altă subdiviziune s-ar referi la delicii culinare, de patiserie şi deserturi: *cheeseburger, grill, steak, cheese cake, T-bone steak cupcakes, cookies, marshmallow, kiwi, lime, ice-wine, ice-tea, irish coffee. VIP magazin* îndeamnă bărbaţii la *Jack's Bar & Grill* „să savurezi un *whisky*, porţii elefantice din *steakuri* clasice (şi) *Frozen*, carott cake şi *cheeze cake clasic*” (nr. 104-105, 2013, p. 18). Iar *Săptămîna* (nr. 11, 15.03.13, p. 22) se întreabă „cât de dăunători sunt *hamburgerii*?”, punctând că „mâncarea de tip *fast-food* nu e complet inutilă pentru organism”.

O a treia subdiviziune ar ţine de spaţiul locativ şi mobilier: *townhouse, wigwam, livingroom, bedroom, bathroom, dining, back-table, lounge. VIP magazin* ne prezintă un asemenea complex: „un *penthouse* cu suprafaţa de 700 mp” cu „zona de *master bedroom*, zona *living* şi zona *bathroom***,** ce numără cinci băi, o piscină şi *SPA*, toată casa are sistem de EIB (*inteligent building*)” (nr. 131, 2015, p. 80). La pagina 82, „zona *living* este deschisă şi cuprinde zona *dining*”.

Celelalte englezisme ar nominaliza anumite obiecte (*kit, pix, marker, melting pot, stand*), titulaturi (*milady, lord, mister, superman, batman, cow-boy, stewardesă,*

BDD-A27578 © 2017 Academia de Ştiinţe a Moldovei
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-27 13:13:58 UTC)

bodyguard, follower, gangster, killer), formule de politețe (*welcome, thank you, good bye, happy birthday*), ocupații în timpul liber (*shopping, wishlist, hobby, weekend, fly yoga, pilates, kangoo jumps, fitness, jogging, rope jumping*), rase de câini şi alte animale (*setter, boxer, husky, monkey, mustang*), clase de cuvinte: verbe, adjective/ adverbe şi locuțiuni, interjecții (*to love, to cheat, to let go; nonstop, crazy, full, fresh, smart, black, enjoy, well, open-minded, made in, colors by; not, ok, yes, oh yes, wow*).

În concluzie, menționăm că la etapa actuală cele mai mari influențe asupra celorlalte limbi le exercită limba engleză, dictând standardele de comunicare internațională. În procesul dialectic de apropiere a limbilor sub influență engleză este antrenată şi limba română. Dintre părțile componente ale limbii cel mai tare este afectat vocabularul prin intercalarea în adstratul său a unui număr considerabil de străinisme de origine engleză – englezisme.

La propagarea englezismelor în exprimarea românească s-a angajat şi mass-media care ține legătură între uzul oral şi cel scris, cât de cât reglementat. Investigația privind frecvența mişcării englezismelor în unele publicații din Republica Moldova în perioada 2013-2015 ne demonstrează că fenomenul e în derulare activă şi că procesul de adaptare (fonetică, gramaticală, semantică) e în toi. Sfera lor de întrebuințare capătă proporții şi cuprinde practic toate domeniile de activitate publică: politică, economie, educație şi ştiință, informatică şi tehnologii, cultură şi artă, sport etc.

Ne-am convins de oportunitatea lor în utilizare, dar, totodată, am şi intenționat să respectăm simțul măsurii pentru a nu cădea în vreo extremă sau, mai rău, să nu nimerim în situații ridicole. „Chiar dacă mulți utilizatori ai limbii române neglijează cerințele exprimării corecte, considerând că important este doar conținutul unui mesaj, forma care organizează mesajul este la fel de importantă” [3, p. 9]. Pentru a evita unele confuzii mai săritoare în ochi, recomandăm: a nu se recurge la utilizări arbitrare, din auzite; în primul rând să se consulte dicționarele ortografice unde sunt comise cele mai puține cazuri de dispută în probleme de corectitudine.

Referințe bibliografice

1. Dragomirescu A. ş.a. *101 greşeli de lexic şi de semantică.* Bucureşti: Editura Humanitas, 2011.

2. Dănilă A., ş.a. *Dicționar de cuvinte şi sensuri recente*. Bucureşti: Litera, 2014.

3. Nedelcu I. *101 greşeli gramaticale.* Bucureşti: Humanitas, 2012.

4. DEXI. *Dicționar explicativ ilustrat al limbii române.* Chişinău: ARC, GUNIVAS, 2007.

5. *Dicționar universal ilustrat al limbii române.* Bucureşti: Litera, 2011.

6. DOOM. *Dicționarul ortografic, ortoepic şi morfologic al limbii române*. Ediția a II-a. Bucureşti: Univers Enciclopedic, 2005.

7. Păcuraru V. ş.a. *Dicționar explicativ de cuvinte şi sensuri noi.* Chişinău: Pro Libra, 2016.

BDD-A27578 © 2017 Academia de Ştiințe a Moldovei
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-27 13:13:58 UTC)